

**REIJO
MÄKI**
SULHASMIES
VARES

**HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ
OTAVA**

© Reijo Mäki ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2021

ISBN 978-951-1-39275-0

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2021

"Aamuyöstä ajovaloissa peura / Ei matka tapa vaan se seura..."

Teflon Brothers, Pämppää

PROLOGI:

MERLOTINPUNAISEN SOHVAN TARINA

TALLINNA. HUONEKALUTEHDAS.

Kevään lämpöaalto sulatti teollisuushallin bitumikattoa. Vesirännit korahtelivat. Sirje Kuuskmägi rullasi teippikieppejä työpäivänsä viimeiseen pakkaukseen. Viininpunainen kolmenistuttava sohva oli suosittu malli. Samettista plyysiä. Automaattiovet avautuivat, ja Jaan Mets puski trukkinsa kanssa paikalle. Varastomies iski Sirjelle silmää, ilmeili, hymyili pölhösti, naama oli kuin näkkileipä. Sirje jätti reagoimatta. Ei nyt. Eikä ikinä. Sirje käänsi trukille selkensä ja keskittyi kuplamuovirullaan. Mets oli toivoton tapaus, pelle mikä pelle. Trukki pyörähti. Sohva nousi lattiasta ja lähti heilahtelemaan kohti valmistuotevarastoa.

MASKUN KIRKONKYLÄ. MASKUN KALUSTETALO.

Viininpunainen sohva oli löytänyt oman paikkansa esittelysohvana hehtaarimymälän takanurkasta. Kalustetalo oli keksinyt sille nimeksi Merlot. Edullinen, mutta laadukkaanoloinen malli näemmä viehätti varsinaissuomalaisia sohvantarvitsijoita. Koeistujia oli riittänyt, ja tilauksiakin tuli säännöllisesti, mikä tarkoitti sitä, että Suomenlahden eteläpuolella eräs ponin-

hätäinen, sirpakka Sirje-rouva sai jatkuvasti pakata tätä nimenomaista sohvamallia kuljetusmuoviin. Mutta jokaisella tuotteella on oma elinkaarensa. Niinpä koitti sekin hetki, että myös tämä satojen takamuksien testaama esittelysohva pantiin poistomyyntiin 50 prosentin alennuksella.

Eräänä syksyisenä lauantai-iltapäivänä huonekalumyyjä havaitsi pariskunnan mittailemassa Merlot'a. Myyjä tunnisti takuuarman pokan. Viisi minuuttia myöhemmin tummatukkainen kaveri ja hänen punatukkainen, runsaasti meikattu seuralaisensa istuivatkin jo kassatiskillä tekemässä papereita.

TURKU. VARISSUO.

Okranvärinen porraskäytävä. Neljäs kerros. Asunnossa numero 13 oli illanistujaiset. Musiikki soi. Ämyreissä joku räppäsi tiukalla biitillä ruotsiksi. Kaksioon oli ahtautunut toistakymmentä henkeä. Keittiössä oli iso patteri viinipulloja, mutta lähinnä täällä polteltiin. Makea savu leijaili huoneissa. Spliffi kärysi.

Illan isäntä tuli vessasta, ja juuri silloin olohuoneessa kiroiltiin. Joku oli kaatanut viinilasinsohvalle.

”Äh, sori sori!”

Isäntä huitaisi kädellään. ”Punkku on punaista ja sohva on punainen. Anna olla.”

TURKU. JÄKÄRLÄN LÄHIÖ. HIEKKAKUOPAT.

Kello kaksi yöllä. Kärkytie oli muhkuraisen töyssyinen. Syyssateiden huolella pehmentämä. Tihuutti. Taivas sylki alijäähtynyttä vettä, joka muuttui hyhmäksi osuessaan maahan. Hiace pujotteli pusikoissa. Kulkupeli oli matkalla Jäkärän hiekka-

kuopille. Soraharju palveli kesäisin metsäisen lähion ikiomana vapaa-ajanviettokeitaana, piknikpaikkana ja uimalana. Tähän vuodenaikaan nurkkakunta oli kuollut. Tässä maisemassa ei tarvinnut pelätä törmäävänsä edes satunnaiseen koirankuset-tajaan.

Paku parkkeerasi ylemmäs töyräälle. Moottori sammui ensin, sitten valot. Pakusta nousi kaksi miestä. Molemmilla hupparit ja farkut. Toisella buutsit, toisella kumisaappaat. Tihkusade taukosi, mitä kommentoitiin tyytyväisellä Murahduk-sella. Miehet avasivat pakun takaoven ja punnersivat autosta tummanpunaisen sohvan. Huonekalu rajattiin ison männyn alle. Buutsimies istahti hetkeksi sohvalle hengähtämään. Hän sanoi jotakin kumisaapasmiehelle, ja tämä naurahti lyhyesti, asettui buutsimiehen vierelle. Sitten kumisaapastyyppi alkoi kysellä jotakin, levitteli käsiään pää etukenossa. Buutsimies vir-nisti kaverilleen, oikaisi selkensä ja alkoi nauraa isoon ääneen. Hän painoi etusormensa kaverinsa ohimolle ja posautti kaksi kertaa – PAM-PAM. Kumisaapasmies alkoi nyt myös tyrskäh-dellä ja taivutti sitten päätään takakenoon. Mies nauroi täyttä kurkkua. Viluinen havumetsä kuunteli meteliä henkeään pi-dätellen.

Kumisaapasmies pyyhkäisi lettiiään ja nousi sohvalta, otti pari sivuaskelta, avasi julppinsa ja heitti vedet männyn juurel-le. Sitten hän asteli pakettiautolle ja poimi tavaratilasta mustan muovikanisterin. Buutsikaveri siirtyi pari askelta sivummalle. Kumisaapasmies alkoi huljuttaa bensaa sohvalle, sitten sytkäri kouraan, äkkihumahdus ja tulikuuma leiskahdus. Liekit hauk-kasivat innokkaasti happea. Miesten piti ottaa pari kiireistä taka-askelta. Lieskat nuolivat männyn oksia. Miehet nousivat Hiaceensa ja aloittivat paluumatkan. Syyssade rupesi taas ylty-mään. Tienvarren pusikoissa liikkui jokin epämääräinen, tum-ma ja kevyt varjo. Oliko se peura?

ENSIMMÄINEN OSA

"Kun paimenet alkaa palaveerata isommissa porukoissa,
niin silloin on lampaalla henki höllässä..."

YKSI

Remy Martin XO:ta laseissa. Ja puhe kuolemasta. ”Jukan firma meni nurin helmikuussa, pankkivakuutena oli niin talo kuin kesämökki. Myyntiin! Akka lähti helluntaina. Jukkis oli käynyt neljä vuotta AA:ssa. Alkoi ryypätä. Elokuussa Jukkis oli finaaleissa, se kiipesi Hansatorin kakkoskerroksen rautakauppaan, ostos oli *jatkojohto*. Johto kiinni pylvääseen ja Jukkis nousi kaitteelle silmukka kaulassa ja huusi: *mun elämäni parhaat jatkot!* Sitten se hyppäs.”

Hiljaisuus oli syvä. Sitten joku meistä naurahti lyhyesti, sai mukaansa pari muutakin.

Pöytämme sijaitsi aulasta katsottuna ravintolasalin taaimmaisessa päädyssä. Harmaa kiviseinä harhautti minut omiin ajatuksiini. Miesjoukon höpinät hiipuivat hissimusiikiksi, seinä alkoi kuiskutella minulle tarinoitaan. Mietiskelin, että jokainen näistä lohkareista oli parisen sataa vuotta sitten kilkuttettu irti Aurajoen rannan jyrkästä kalliosta. Päässäni pyöri ajatus, että kaikki puuropalkalla kivipölyisessä louhimossaan hikoilleet raitapukuiset raatajat olivat enää pelkkää tomua, mutta tämä jykevä seinä seiso i edelleenkin tässä. Minulta pääsi lyhyt huoahdus. Niinpä. Vain ohimenevä henkäys on maan matosten elämä. Mieleeni nousi väkisinkin, kuinka äärimmäisen likel t ä minuakin se iso viikate oli liipannut. Ihan äskettäin. Nostin jonkin nopeasti huulilleni.

”Ei kuolema katso ei aikaa ei paikkaa. Yksi omituisimmista lähdöistä mitä mä tiän osui serkkupojalle. Tero raahasi Petroskoissa taalaneitosta hotellin hissiin. Joku vesi-insinöörin neronleimaus oli ollut, että hotellikiinteistön lävitte oli vedetty

kulmakunnan iso syöttövesiputki, voi kuulostaa oudolta ratkaisulta, mutta Venäjällä rakennusvalvonnat hoituu rennosti, hyvävelityyliin, rupli-rupli, ootsen harashoo. Putkella meni takuu aika umpeen sillä sekunneilla, kun Tero herkkui neen as tahti siihen hissiin. Se putki petti. Ja Tero votjakki-vosuineen hukkuu siihen metallihäkkyrään.”

Pöydässämme oli taas kolme taikka neljä vähän vaitonaiseempaa sekuntia. Sitten joku hymähti ja murahti:

”Mitä me tosta opimme: jos on varaa valuuttadaameihin, niin pitäis olla hei varaa myös laatuhotelliin!”

Joku naurahti. Minä pidin suuni edelleen kiinni. Ei tehnyt mieli olla isommin äänessä. Minä näet olin tämän seitsemänhenkisen illalliskokoonpanomme ainut ulkopuolinen naama. Vain yhden seurueesta minä tunsin entuudestaan, hänetkin vain jotenkuten. Minua vastapäätä istui toimitusjohtaja Reino ”Rennie” Rännäli. Joskus vuosia sitten olin ottanut häneltä toimeksiannon ja hoitanut silloisen duunini rivakasti ja kunnialla maaliin. Ilmeisesti juuri siksi minä nyt istuin tänä iltana tässä pöydässä. Seurueessamme kun oli parikin kaveria, joilla saattoi Reino Rännälin mukaan olla tarvetta ripeäotteisen ja tarkkasilmäisen yksityisetsivän luottamuksellisille palveluksille.

Rennie Rännäli pyöritteli konulasia kourassaan ja päätti siten jatkaa kuolemateemalla.

”Kyll me suomalaiset kuolla osataan mutta hautajaisia me ei osata juhlia. Ei ollenkaan, ei niinku pitäis.”

”Mitäs se meidän Rennie tuolla meinaa?”

”Miettikää nyt! Suomalaiset hautajaiset. Alta puolet kutsutuista saapuu jollekin seurakuntatalolle. Istutaan saludolla pitkissä pöydissä, nisua tarjolla, pappi jotain höpisee. Muut on hiljaa ja miettii omiaan. Vilkuillaan varovasti kelloa, ja heti kun kehdataan, kukin hautajaisvieras hyppää toyotaansa ja häipyä kiiruusti tahoilleen. Hiukan toista se on eteläisemmällä

leveysasteilla. Etelän väki osaa viettää hautajaisiakin oikein. Uutisissa näytettiin, kun iranilaista tasavaltaiskaartin kenraalia pistettiin multiin. Saattoporukoissa tallattiin kymmeniä survia kuoliaaksi ja jokunen sata pääty teholle, moni klenkkaa loppuikänsä krykyillä moskeijaan. Siinä oli dunnelmaa!”

Eräs toinenkin herra tarttui tähän aiheeseen:

”Entäs meikäläisten hautausmaat! Harmaita graniittipaisia loskalumen keskellä. Katsoin yhden dokkarin. Arkkitehti suunnittelemassa Meksikossa jonkun jefen hautaa: tuli sata-neliöinen miniatyyri Pietarinkirkosta, kalleinta marmoria, sohvaryhmä, jotta suku pääsee sinne istumaan, Pedroa muistelemaan, ilmastointi, tietty, seinillä taidetta, Pedron lempimersulle tallipaikka mausoleumin alle. Arkkitehti sitä valitti, että ajoluiskaan ei hautuumaakaavoitus antanut tilaa... mutta eiks Meksikossakin ajokortti mene vanhaksi sitten kun haltijalta karkaa kylmä pieru, vai mitä?”

Minä huomasin pudonneeni taas madonreikään. Herrojen höpötys kaikui korvissani vaimennettuna – kuin sermin takaa. Suljin silmäni ja olin taas muualla. Kirkkaita valoja ja repivää rytinää. Okei. Iisisti nyt vaan, Jussi Vares, komensin itseäni. Hengitä oikein syvään. Tiesin kyllä, missä mentiin. Se oli flashback. Näitä tällaisia olin kokenut viime aikoina useampiakin. *Posttraumaattinen reaktio*. Kallonkutistaja oli kyllä selvittänyt minulle mistä oli kyse, ja olin jo oppinut rauhoittamaan itseni tilanteen iskiessä.

Illallispaikkamme oli turkulaisen ruokaskenen tämänhetkinen ykkösen, alan harrastajien pakollinen kohde. Pöytävaraus tänne oli hyvä tehdä ainakin pari kuukautta ennen H-hetkeä. Fine dining -ravintola Vettä & Leipää sijaitsi Kakolanmäellä. Aiemmassa maailmassa näiden jylhien kakoliitti-muurien sisällä oli lusi-koitu ohutta ja kohtalaisen säästeliäästi maustettua valtion velliä. Veronmaksajien piikkiin. Nyt meininki oli hieman toinen.

Taneli Kivistö oli yksi potentiaalisista asiakkaistani pöytä-seurueessa. Herra epäili vaimokultansa vilkuilevan aisan ylitse, ja nyt hän halusi asialle varmistuksen. Kaveripiiri kuunteli vai-tonaisena, kun mies kertoi minulle, että rouva oli alkanut käy-dä innokkaan säännöllisesti hot joogassa. Erikoisia supi-supi-puheluitakin oli alkanut ilmaantua. Aviovuoteessa tyyli ja mei-ninki oli muuttunut avaruusseksiksi: kerran kuussa. Että kai-kenlaisia merkkejä ilmassa. Kuunnellessani herrasmiehen briif-fausta aloin muistella parin vuoden takaista keissiäni. Silloin se oli ollut erään herran vaimorakas, joka oli alkanut epäillä ja pohdiskella miehensä menemisiä. Siippa oli alkanut käydä jo-ka sunnuntai, passelisti siinä ennen lounasta, lyömässä squash-palloa Mikaelin, erään työkaverinsa kanssa. Rouva oli haista-nut jotain. Sen jutun olin ratkaissut helposti, ja tietojeni mu-kaan Lassi ja Mikke asustavat nykyään Raumalla, ja heillä on yhteinen yritys, ihan mukavasti pärjäävä antiikkiliike...

Vinottain minua vastapäätä, Rennie Rännälin vieressä, is-tui toinen toimeksiantajakandidaattini. Aleksi Tunturi oli puna-poskinen puhelias kaveri. Hänen kohdallaan oli kyse hänen maahantuontifirmansa varastohävikeistä. Herra toimitusjohta-jan epäilykset suuntautuivat varastopäällikön suuntaan. Vahva epäily ei kuitenkaan riittänyt, myös todisteiden pitäisi olla rau-danlujat. Mies tuhahti pöytäseurueellemme, että jos todisteet ei-vät ole täyttä haponkestävää harjaterästä, niin silloin joku ääri-vittumainen liiton lakimies rupeaa heti kaivelemaan ties mitä työlaainsäädäntöjä ja voi löytää vaikka mimmoisia pykäläiä: klau-suuleja, jotka voisivat tulla hänen firmalleen todella kalliiksikin.

Kyselin miehen firmasta lisätietoja.

Yritys oli nimeltään Great China Wall Imports Oy ja toimi-alana oli – tietenkin – maahantuonti.

”Juu. Kräsätukkuireita ollaan. Meillä GCWI:ssa on kolme ostoagenttia Kaukoidässä. Kaks Kiinassa, ja sitten yksi kiertävä

kikkeliville, joka suhaa pitkin ja poikin Vietnamia, Malesiaa... ja mikä vittu tämän Burman nimi nyt nykyään onkaan... nää tyypit etsii meille halpaa ja hyvää. Siinä meidän bisnesidea pähkinänkuoressa.”

Rennie Rännäli alkoi samassa hymähdellä.

”Apropoo. Nytte lingvistiikkaa! Tietteks te, hyvät herrat, että koska ja missä olosuhteissa kiinan kieleen pesiytyi tämä kovasti ytimekäs sanapari, joka vastaa melko tarkkaan suomen kielen ilmaisua *siis voi ny kilinvittu?*”

Päänpuistelua. Mandariininkiinaa ei näemmä pöydässämme kovin hyvin hallittu.

”Meni niin, että kun Kiinan muuri oli saatu valmiiks, koko kiviaita kasassa, niin keisari halusi järjestää kalaasit. Kesken juhlien paikalle ratsasti lähetti, joka huusi, että mongoliarmeija tulossa. Keisari siihen, ettei mittää hättää, että meillä on tämä muuri nyt valmis. Sitten paikalle nelisti mongolien etujoukko, ja ne alkoi esitellä uhmakkaasti jotakin erikoista häkkyrää. Ja sillä sekunnilla keisari tajusi, että mulkerot on menneet ja keksineet *tikapuut*. Silloin kuulemma keisarin suusta pääsi – siis ihan ekan kerran Kiinan historiassa – tuo rumahko lausahdus: *tsing thyi!*”

Hymähtelyä ja myhäilyä. Ja taas äijäkööri alkoi nostella konjakkilasejaan.

”Se Tero... se serkkumies... missä se kuoli? Petroskoissa?” Kivistö varmisti.

”Siellä. Kauneimmassa muistojen Karjalassa!”

”Okei, mun pappa kuoli kanssa Karjalassa, se meni vuonna 44... Äyräpäässä... täysosumasta. Ja sen hautakivessä lukee: *vänrikki Esa Kivistö kaatui tulenjohtajana etulinjassa*, tai siis jostain sinnepäin. No joo, hehe, mää siis tässä nyt vaan sitä, että mitä sen teidän Teron kiveen hakattiin? *Hukkui hissiin huoraa saatilla...*”

Minä virnistelin muiden mukana. Sitten nousin pöydästä ja lähdin luovimaan vessojen suuntaan. Ajoitukseni osui kohta-lokkaasti nappiin, sillä aulassa minä törmäsin *häneen*. Naiseen, jota piti katsoa kahdesti. Säväyttävä daami. Hyvä ryhti, timmi vartalo ja suuret silmät. Nainen näytti olevan yksikseen, mutta vilkuili rannekelloaan. Oliko leidin illallisseuralainen myöhässä?

Kun nainen viimein vilkaisi minua, en kääntänyt katsettani.

”No päivää”, lausahdin katse hänen tummissa silmissään.

Nainen hymähti lyhyesti, napautti kelloaan ja sanoi: ”Mun Omeگان mukaan on kyllä jo ilta...”

KAKSI

Pöytäkeskustelussa oli edetty kuolemista ja kiroilevista Kiinan keisareista uusiin aiheisiin: bisneksiin. Rennie Rännäli esitteli minulle seurueen herrojen hankkeita. ”Joo, Vares! Aika mone-
na murusena on meikäläisten leipä tuolla maailmalla. Tuntu-
ri tuo Kaukoidästä geishapalloja... ja vetelämmästä kakkoslaa-
dun raudasta valettuja jakoavainsettejä, hehe. Risto on Mau
mau -liikkeen miehiä: kolme lemmikkieläintarvikekauppaa.
Lasse on ulkona bisneksistä, se pelaa vaan totoo ja kehuu miten
ruuna Pippurimeetvursti on taas ravannut rahaa kaviouralla. Ja
tää tässä – tää herra, jonka hiustyyli on iätön cabriolet – hän on
Kari. Hän on meidän pöydän ikioma Audi-natsi!”

Mainittu mies hymähti hiljaa, sipaisi kevyellä liikkeellä kiil-
televää päälakeaan ja ilmoitti:

”Pikkunen tarkennus. Tämä mun tukkamalli ei oo mikään
cabriolet, tää on tyylä avo-beatles...”

Minä kysäisin pälvikaljuherralta, miten autobisnes nykyään
pelittää.

Autokauppa-Kari huoautti lyhyesti ja alkoi avautua:

”Tilinpäätös 2019 on pian edessä. Paska vuosi oli. Ja lisää
epävarmaa on ilmassa. Verotus? Sähköautot? Mutta kyllä minä
autokauppaan luotan. Kaaraa ostetaan vielä ens vuosikymme-
nelläkin. Ellei tuu Intian ruttoo tai hevosen kokoisia heinäsirk-
koja. Mutta pitää sanoa, että on kyllä hiukan turhan monta
instanssia ja mestaria äänessä miettimässä näissä komiteoissaan
autoilun tulevaisuutta. Vanha kreikkalainen sananlasku sen sa-
noo: *kun paimenet alkaa palaveerata isommissa porukoissa, niin
silloin on lampaalla henki höllässä.*”

Minä nyökyttelin heitolle ja vilkuilin samalla ympärilleni. Huomioni harhautui hetkeksi muutaman pöydän päähän, missä tumma nainen palasi juuri omalle paikalleen. En kääntänyt katsettani. Bambin silmät. Soma suu. Lyhyeksi leikattu musta tukka. Naisen olemuksesta nousi äkkiä päähäni jokin miellyttymä. Joku ranskalainen näyttelijätärkö? Kuka se nyt olikaan, joka oli näytellyt pääosaa Pienessä suklaapuodissa? Juliette jotain? Sukunimi ei heti noussut mieleeni. Naisen kavaljeeri istui selkä meihin päin. Ja selkää kaverilla todella riitti... Kyseessä oli erittäin mittava äijä, jolla oli tynnyrimäinen vyötärö ja paksu niska. Mies oli jotenkin hidasliikkeisen oloinen, mikä saattoi tietenkin johtua siitä, että tyyppi näytti olleen reippaassa tuiskeessa jo tullessaan. Yritin analysoida pariskuntaa. Voiko tuo örähtelevä äijänjässikkä muka olla tämän naisen deitti? Humalatilan lisäksi tyyppin käytöstavat olivat käyneet selväksi jo kättelyssä. Pöytävalinnasta oli keskusteltu henkilökunnan kanssa hiukan turhan kovaäänisesti. Nytkin äijä melusi koko ajan, nainen lähinnä vain nyökytteli. Höpinän sisältöä kantautui vieraisiinkin korviin – jopa meidän kuuluvillemme. Mies purki sydäntään jostakin ”Köpiksen-jutusta”. Nainen yritti näyttää viileän raikkaan kiinnostuneelta. Ei todellakaan käynyt häntä kateeksi. Huomasin kyllä, että aina välillä hänenkin katseensa lähti harhailemaan. Saattoipa käydä niinkin, että pari kertaa meidän silmäyksemme kuin sattumoisin tangeerasivat.

Rennie Rännäli nousi pöydästä ja lähti suunnistamaan vesojen suuntaan. Hänen reittinsä kulki niin, että hänen oli ohi-tettava tumman tyylikäs nainen ja hänen vähemmän tyylytietoinen herraseuralaisensa. Rennie asteli heidän pöytänsä sivuitse ja nosti heille kättään. Iso mies säpsähti hiukan ja ojensi sitten kätensä nostamatta kankkuaan tuolista. Rännäli kätteli pikaisesti molemmat ja vaihtoi pariskunnan kanssa muutaman nopean lauseen ennen kuin jatkoi matkaa.

Tarjoilija kiikutti meille seuraavat maisteluannokset. Laskin, että kyseessä oli kai jo kaikkiaan kuudes lautanen. Minulta pääsi huokaus. Kiitin luojaa – tai ihan mitä tahansa saunatonttua – että illallisemme käsitti ainoastaan kahdeksan annosta. Sekin kun tuntui inhimillisesti ottaen ylivoimaiselta urakalta.

Katsoin lautasta. Siinä oli jokin... no, pala taikka pilke... jotain, mikä näytti kuivalta kaarnalta, ja kyljessä harmaa siivu ties mitä... enpä osannut tunnistaa... sai olla minun puolestani vaikka haudutettua lampaankääpää... vieressään kolme marjaa. Ja kuin viimeistelynä ruskea rantu, joka näytti siltä, että tiskikone oli laistanut duunistaan. Tarjoilija alkoi posottaa esittelylitaniaansa. En jaksanut kuunnella. Edellisen lautasen kohdalla olin hiirenhiljaa omassa mielessäni kiiruhtanut tarjoilijan edelle ja kertonut itselleni, että *joo, tässä meillä on nyt sevettisaamelaisen ylivuotista kenkäheinää... ryyditettynä haudutetuilla puutiaisentoukilla Bembölestä...*

Lopulta tarjoilija oli runonsa lurittanut. Kanteletar hiljeni. Edeskäypä käännähti kantapäillään ja poistui.

Eipä siis auttanut enää ihmetellä. Poimin jälleen haarukan käteeni ja huokaisin.

Samassa tuli semmoinen tunne, että joku katsoi. Nostin päätäni. En ollut kuvitellut. Tumma nainen muutaman pöydän päässä oli ilmeisesti seurannut jo jonkin aikaa aina vaan ahdistuneemmiksi käyviä naamanilmeitäni. Nyt leidi ei näemmä voinut olla tirskahtamatta, sillä hän säpsähti ja nosti nopeasti lautasliinan suulleen. Häntä vastapäätä etukenossa mölöttävä raskassoutuinen jörrikkä jatkoi keskeytymätöntä murinaansa.

”Tota noin... maistuuko?” kysyi Rennie Rännäli pöytäseurueeltamme. Hän näytti itsekin hiukan epäilevältä.

”Hetkinen...” autokauppias hymähti. ”Kenellä on vänrikki Stool hanskassa? Olikos se Sven Tuuva, joka sanoi – siellä

pappilassa, kun sai ensimmäisen kerran eläissään kaffetta – että *pahhoo on – ja kalliin makusta...*”

Importti-firma Kiinan Muurin toimitusjohtaja huokaisi hiljaa:

”Onhan tää... on joo... mielenkiintoista. Niinhän se menee, että makuasioista ei sovi kiivailla... eikä kannata kinasella. Mutta kuulkaas herrat. Entäpä kapallinen ruttovapaita, merisuolavedessä keitettyinä... siihen viereen oikeen sakee soosi HK:n bleusta! Avot! Eipä se olisi hullumpaa sekään...”

KOLME

”Joo, minähän myyn elääkseni Audia, niinku arvon herrat hyvin tiedätte. Kolmella tässä pöydässä on mun myymä Audi. Rännäliäkin mä yritän saada käännytettyä. Vielä on projekti vähän vaiheessa. Olen mä mun kaaroista ylpeä. Laatu niissä rulettaa. Mutta onhan mua aika usein sanottu – siis ihan julki-sella paikallakin – Audi-natsiksi.”

Rennie Rännäli naurahti ja huitaisi kädellään:

”Ääh, okei, vitsailuahan tuo... oikee natsi on Suomessa yhtä harvinainen näky kuin naali Naantalissa...”

Ei välttämättä, minä tuumin. Muutama semmoinen totinen nutipää oli kyllä tullut meikäläistäkin vastaan.

Taas kerran katseeni harhaili parin pöydän päähän, siellä taisi olla tilanne muuttumassa. Massiivisen äijän kisakunto näytti olevan hiipumassa ja loputon monologi hyytymässä. Samassa kaveri alkoi nikotella. Se ei ole koskaan hyvä merkki. Tuijotin äijän leveää selkää, joka tärähteli hallitsemattomasti. Mies ähki ja puhki ja pyöritteli päätään, pyyhki otsaansa serviettiin. Hänen tumma seuralaisensa kysäisi häneltä jotakin matalalla äänellä, ilme huolestuneen vakavana. Mies kakaisi jonkinlaisen vastauksen, otti vettä ja huitoi kädellään: eimullamitänhätää, ihanookoo!

Meidän pöydässämme Rennie Rännäli pyyhkäisi servietillä suupieliään ja vilkaisi kelloaan. Hän totesi, että edessä oli se jo-kaisten illanistujaisten totisin hetki. Maksun paikka. ”Totutun kaavan mukaan”, hän jatkoi.

Herrat nyökyttelivät ja alkoivat kaivella lompakoitaan esille.

Kuusi luottokorttia tipahti pöydän keskellä olevaan lasikulhoon.

Rennie Rännäli viittoili tarjoilijaneidin paikalle ja kehotti tätä poimimaan yhden kortin lasivadista.

Tämä teki työtä käskettyä.

”Okei neiti! Ja nyt me oikein jännityksellä odotamme, että mikä on nimi sillä, joka poimii paragonin!”

”Ahvenvirta Kari.”

Hymähdysten ja huokausten jälkeen viisi miestä antoi lyhyet aplodit. Audi-kauppias nousi tuoliltaan, kumarsi ja istui alas. Rännäli naurahti ja kysyi automieheltä, että menikös se nimi nyt ihan oikein.

”Noo, sinne päin. Mä olen *niin* tottunut, etten viitti alvariinsa korjailia. Joka päivä nimi luetaan väärin jossakin instanssissa. Se on, Vares, sillä tavalla, että ihmisille ei putoo, että jonkun nimi vois olla Ahvenvita. Toisille mä olen Ahvenviita, toisille taas Ahvenvirta. Kyllä muitakin nimiä tarjotaan. Kaikenlaista oon kuullut!”

Samaan aikaan etäämmällä pariskunnan pöydässä alkoi taas tapahtua. miehelle iski uusi nikotuskohtaus. Tumma daami nousi tuoliltaan ja siirtyi taputtelemaan seuralaistaan hartioihin puhellen miehen korvaan jotakin.

Herra humalikko viittoili kädellään jotenkin ponnettomasti.

Samassa tarjoilijakin ilmaantui paikalle. Voipunut iso ukko kohotti leukaansa ja alkoi kaivella luottokorttia taskustaan. Hän pudotti sen pöydän kulmalle tönkön jäykkänä ja poissaolevan oloisena. Tumma leidi ja tarjoilijatyttönen vilkaisivat toisiaan. Nainen kumartui vielä miehen suuntaan ja kysyi jotakin. Iso kolossi taputteli naisen kämmentä, yskäisi ja korotti sitten ääntään. Hän ottaisi yhden tuoremehun, raakana.

Tummatukkainen nainen nyökkäsi lyhyesti ja katsahti tarjoilijaa painokkaasti. Tämä kääntyi kantapäillään ja lähti hakemaan tilausta. Nainen poimi käsilaukun pöydältä kainaloonsa, katsoi miestä pitkään ja kysäisi tältä taas kerran jotakin. Mies

heilautti väsyneesti kättään ja nyökytteli, äärimmäisen hitaasti, isoa pääkoppaansa.

Nainen sipaisi kevyellä liikkeellä humalikon massiivista selkää. Sitten hän kääntyi kantapäillään ja poistui ryhdikkäänä, sivuilleen vilkuilematta, eteisaulan suuntaan.

Minä seurasin häntä katseellani. Tuolit alkoivat kolista pöydässämme.

Meidänkin seurueemme teki lähtöä.

NELJÄ

Funikulaari odotti yläasemallaan. Hytin ovet avautuivat suhah-
taen. Minä annoin naisen astua ensiksi sisälle. Meitä ei ollut
lähdössä alaspäin kuin me kaksi. Asetuimme seisomaan hytin
vastakkaisille reunoille katseet kohti etuikkunaa. Tästä avau-
tuikin näyttävä panoraama kohti Aurajokea ja tummana vir-
taavan veden takana levittäytyvää ja porrasmaisesti kohoavaa
Martin kaupunginosaa. Virran vastaranta oli hieno näky: öi-
nen taivas oli sysimusta ja parvekkeiden sekä ikkunoiden tal-
visten koristevalojen mosaiikki kuin parempikin valotaideteos.

Rinnehissi nytkähti liikkeelle. Raiteet alkoivat viedä meitä
hyvää vauhtia kohti Linnankatua.

Meno oli aluksi tasaisen joutuisaa. Mutta sitten. Mitä hit-
toa nyt?

Tsump-tsump!

Funikulaarin kapoinen ja korkea hytti nytkähti kaksi tai
kolme kertaa, ja sitten koko laitos seisahtui.

Minulta pääsi epäuskoinen ähkäisy. Olimme nalkissa pit-
kän ja jyrkän rinteen yläkolmanneksella. Vilkaisin Juliette Bi-
nochen näköistä naista (ranskattaren nimi oli lopulta muistu-
nut mieleeni). Nainen katsoi takaisin, taisimme näyttää mo-
lemmat aivan yhtä hämmentyneiltä. Minulta pääsi naurahdus,
ja nainenkin tirskahti. Hän alkoi pyöritellä päätään epäuskoi-
sen näköisenä ja puuskahti:

”Älä vaan sano. Ei voi olla totta!”

Minäkin väänsin suutani ja totesin:

”Näemmä ihan hyvin voi. Lehdessä on ollut juttuja, ei taida
olla eka kerta kun funikulaari temppuilee.”

”Joo... olen minäkin niitä lukenut, mutta panee hiukan ihmettelemään.” Nainen virnisti. ”Minulle kun tämä on ihan eka kerta tämän masiinan kyydissä. Ja heti käy näin! Että BINGO!”

”Minulle tämä on jo kolmas reissu”, sanoin ja virnistin. ”Pari kertaa onnistui – kolmas sitten toden sanoi.”

”Joo. Täytyy vaan ottaa mitä annetaan.” Nainen alkoi vilkuilla ympärilleen. ”Ja mitäs nyt?”

”Enpä tiedä. Mitäs me tässä muuta kuin odotellaan. Kaipa se ratsuväki kohta karauttaa apuun...”

Miettiväisen hiljaisuuden jälkeen nainen huokaisi ja virnisti jälleen ennen kuin myönsi:

”Mikäs meillä tässä! Ajatellaan positiivisesti. Siis että jos yhden kerran elämässä pitää jumiutua johonkin hissiin, niin silloin tämä kyllä kelpaa ainakin minulle oikein mainiosti. Astetta parempi vaihtoehto, kuin että jos joutuisi kököttämään umpinaisessa, betonisessa hissikuilussa. Kivampi tässä on seistä... ja laskea minuutteja.”

Nostin naiselle peukaloani samanmielisyyden merkiksi. Mieleen hiipi väkisinkin illallispöytämme makaaberi tarina hukuvasta Terosta veden täyttämässä petroskoilaisessa hissisä. Tämä oli tosiaan palanen kermakakkua verrattuna kaiken maailman oikeisiin hissikatastrofeihin. Niinpä totesin naiselle:

”Tämä kelpaa. Meillä on tässä tämmöinen tuhannen taalan näköalakin. Vain tarjoilu puuttuu!”

Nainen vilkaisi minua tutkivasti. Siltä minusta ainakin tuntui. Hän näytti miettivän jotakin, vaihtoi painoa jalalta toiselle. Sitten hän mutristi päättäväisesti suupieltään ja avasi käsilaukkinsa. Nainen kaivoi esille lituskaisen lasipullon. Vilkaisi minua. Avasi korkin. Otti hörpyn. Ojensi sitten pullon minulle.

”Sitäkin löytyy. Siitä! Herra ottaa jos maistuu!”

”Eh, naisen käsilaukku!” minä hengähdin. ”Runsauden-sarvi! Apu jokaiseen pulmaan!”